

22122394

SWEDISH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SUÉDOIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SUECO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 14 May 2012 (afternoon)
Lundi 14 mai 2012 (après-midi)
Lunes 14 de mayo de 2012 (tarde)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'Épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEXT A

LAKEN – VÅR FINA VINTERFISK

– I år finns det gott om lake i våra fiskevatten. Vi upplever just nu ett rekordår med tjocka isar och rikligt med lake, säger yrkesfiskaren Magnus Ekström i Hangö.

FOTO: Leif Weckström

– Det finns lake längs hela kustremsan från Karleby, Jakobstad och Vasa ner till Hangö, Ekenäs och österut mot Borgå och Lovisa. Men trots det har hushållens stora efterfrågan på lake inte kommit igång riktigt ännu, säger Kai Röntynen, vd på fiskgrossisten E. Eriksson i Helsingfors. Laken kostar 15–20 euro per kg.

– En yrkesfiskare i Borgå fick häromdagen lika mycket lake som gös i näten, berättar Christian Lindén, verksamhetsledare på Nylands fiskarförbund.

– Så fort snön kommer börjar folk fråga efter lake. Många vill ha lakrom till jul, men då är det isarna som inte håller, säger Magnus Ekström.

– Just nu har vi en fin kärnis. På de områden där yrkesfiskarna i Hangö rör sig, är den 30 centimeter tjock och det här har vi inte upplevt på de senaste fem sex åren. I fjol fanns det isar som inte höll, för två år sedan hade vi länge öppet vatten.

Finländarnas konsumtion av fisk har inte förändrats under de senaste åren. Varje finländare äter 13–14 kg fiskfiléer per år.

– Vi är det fjärde flitigaste fiskätafolket i Europa strax efter Spanien, Portugal och Malta. Ungefär två tredjedelar av den fisk som finländarna äter kommer från utlandet, säger Tapio Gustafsson, informatör på Centralförbundet för Fiskerihushållning.

I [– X –] officiella näringsrekommendationerna uppmanas vi att äta [– 8 –] åtminstone två gånger i veckan och att växla med olika fiskarter.

För 30 år sedan var [– 9 –] en annan, då åt finländarna 30 miljoner kg strömming om året. I dag nöjer vi oss med 5 kg strömming per [– 10 –].

<http://hbl.fi/livsstil/2010-01-28/laken-var-fina-vinterfisk> (2010)

TEXT B

Barnens Ö

Reine hade svårt att få arbetsro på hamburgerrestauranten McDonald's belägen i huset Kungsgatan 4. Tre stora frågor kretsade i hans skalle och försökte hugga varandra i baken som sländor: Hur skulle han få arbete? Vad skulle han använda sommaren till? Hur fasan skulle han kunna hålla morsan på gott humör så att hon inte misstänkte något?

5 *Kära Harriet*, skrev han på brevpappret som hade fått en stor fettfläck efter pommes-friten. Fläcken bekymrade honom inte, den snarare stärkte det han tänkte skriva: *Idag har vi varit på utflykt och käkat mackor i det gröna. Smöret smälte i solen ... Jaha? Vad i helvete gjorde en hög halvstora ungar sedan? Badade? Tyvärr fick vi inte bada för*
10 *många var förkylda. Utmärkt, så länge man höll sig på land, kunde morsan ju inte få för sig att man skulle drunkna. Förkylda? Det var inte bra. Morsan hade någongång sagt att smittsamma sjukdomar "grasserade" på barnkolonier. "Grassera", vad betydde det? Att sjukdomarna betade av barn som om de varit grässtrån. Han strök passusen om badet och skrev *Men ingen badade för vi hade inte lust. Nja. Kunde morsan börja oroa sig för hygien?* *Men på kvällen duschade vi som vanligt. Snyggt. Perfekt. Men om det*
15 *inte fanns dusch på Barnens Ö? Det fanns ett papper som berättade om sådant – men var? Han mindes bestämt att morsan hade fått en broschyr över hur det gick till med tvätt och bad. Men själv hade han inte läst den, bara känt kväljningar vid själva åsynen. Pappret borde ligga hemma i lägenheten, vilket betydde att han inte fick skicka iväg*
20 *det här brevet innan han kontrollerat uppgiften om dusch. Det var förresten bara bra. Om morsan fick breven för tätt, kunde hon ju börja tro att han längtade hem.**

25 Vad skulle han använda sommaren till? Han satte pappformen med pommes-friten till munnen, stjälppte huvudet bakåt och hällde i sig de sista smulorna och saltkornen. Ett par äldre killar med bar överkropp trodde att platsen skulle bli ledig och kom fram med sina brickor.

- Ska du sitta här och häcka länge? frågade den ena killen med brickan.
- Jag väntar på min farsa, svarade Reine. Han stack just på muggen.

De bägge barbröstade gav sig iväg för att vänta ut ett par äldre tanter litet längre bort; den ena grabben var tatuerad på ryggen: DENNA SIDA UPP.

P C Jersild, *Barnens Ö* (1985)

TEXT C

Urspårad vårdnadskonflikt

TEATER

FADERN Av August Strindberg, Regi Philip Zandén, Stockholms stadsteater, Speltid 2.40.

I en intervju i *Svenska Dagbladet* inför premiären på Strindbergs *Fadern*, säger regissören Philip Zandén att han har velat sätta barnet i centrum – alltså Ryttmästarens 17-åriga dotter Bertha. Lustigt nog sa Thommy Berggren samma sak inför sin uppsättning av Ibsens *Vildanden* på samma teater för två år sedan. Då gällde det Hjalmar Ekdals 14-åriga dotter Hedvig.

5 Hedvig spelades av Josefin Ljungman, och vem spelar nu Bertha om inte – Josefin Ljungman. Det är en händelse som ser ut som en typecasting¹. Och valet är förstaeligt – få vuxna skådespelare förmår spela tonårsflickor med en så naturlig apparition² i röst och mimik som den snart 30-åriga Ljungman.

10 Zandén sätter väl inte egentligen Bertha själv i centrum men det är hennes perspektiv på föräldrarnas konflikt som ändå gör sig påmint från första scenen till den sista. Bertha är hela tiden närvarande, uppflugen på stegar eller fönsterbräden, och Peter Holms scenbild illustrerar hennes konstnärsdrömmar – det spartanskt möblerade vardagsrummet hemma hos ryttmästarfamiljen är hennes ateljé, fylld av tuschteckningar.

15 Nu står visserligen barnet i centrum redan i Strindbergs pjäs – det är ju Bertha som är själva stridsäppet i föräldrarna maktkamp. Men då handlar det om barnet som symbolisk princip, inte som individ.

Både mamma och pappa älskar nog sin dotter – något som Zandén ironiskt gestaltar i en scen där hon sitter mellan dem i en soffa och blir överöst av kyssar och smekningar från ömse håll – men det är segern i könskampen som för dem är det primära, inte dotterns väl och ve.

20 De juridiska och medicinska premisserna för denna kamp är ju numera obsoleta³, men det fina med Zandéns uppsättning är att den känns som en så hyperaktuell vårdnadskonflikt att man inte bryr sig om att argumenten saknar giltighet. Kjell Bergqvists och Eva Röses spel före paus är psykologisk realism av bästa märke – så värtaligt tårfyllt och känslostarkt pläderar de för sin sak att man förstår *båda* parterna. Och det tillhör sannerligen

25 inte det vanliga i förvaltningen och gestaltningen av det strindbergska fädernearvet.

Desto ledsammare att föreställningen faller stuprakt efter paus.

30 Här sätter Zandén foten rakt ner i den melodram han sagt sig vilja undvika. Bergqvist ger vansinnesskrattet ett ansikte, Röse slår sig för bröstet som en stumfilmsaktris, Ulf Eklunds svåger pendlar mellan hänskratt och fåntratt, och det är ett rent elände att något som började så lyhört får sluta så tondövt.

Nils Schwartz, *Expressen* (augusti 2010)

¹ typecasting: att man alltid får spela samma typ av roller

² apparition: utseende; framtoning

³ obsoleta: ålderdomliga, omoderna

TEXT D

Finlandssvenskar oroade för egna språkets framtid

HELSINGFORS.

De hårdnande attityderna mot svenskan har fått den finlandssvenska minoriteten att tappa tron på svenskans framtid i Finland. En färsk undersökning visar att en tredjedel är rädd att svenskan är starkt hotad.

Den finlandssvenska nationalscenen Svenska teatern i Helsingfors drar fulla hus, medan det svenska språkets ställning i landet blir allt svagare.

Det är de stora domänförlusterna finlandssvenskarna drabbats av den senaste tiden som ligger bakom pessimismen, säger forskare Kjell Herberts vid Åbo akademi som gör den årliga enkäten bland finlandssvenskarna.

Den finlandssvenska tv-kanalens existens har ifrågasatts, de svenskspråkiga delarna av Sibbo stad annekterades av Helsingfors, svenskspråkiga polisdistrikt har fusionerats med finska. Det populära svenskspråkiga förlossningssjukhuset i Ekenäs slogs ihop med det finska i Lojo, räknar Herberts upp.

Den stora statliga förvaltningsreformen innebär också att tidigare svenska områden slukas av de finska.

I HELSINGFORS möter man fortfarande svenskan i gatubilden.

På det stora varuhuset Stockmann talar både personal och kunder ofta svenska. Den finlandssvenska nationalscenen Svenska teatern drar fulla hus och alla gatunamnen är på finska och svenska.

OFFICIELLT ÄR FINLAND tvåspråkigt. I praktiken innebär tvåspråkigheten dock ofta finska och engelska. I butikerna längs Alexandersgatan kungörs öppettiderna uteslutande på finska och engelska.

I den uppflamnade debatten på finskt håll har svenskan den senaste tiden tagit storstryk. Motståndet mot den obligatoriska svenskundervisningen i finska skolor är massivt och allt färre lär sig svenska mer än hjälpligt.

De 300 000 finlandssvenskarna har tidigare präglats av en stark optimism för att det andra nationalspråket har en framtid. Idag har pessimismen tagit över. För tio år sedan litade 90 procent av finlandssvenskarna på att svenskans framtid var ohotad. Nu är siffran nere i 67.

Fyra av fem finlandssvenskar anser också att språkklimatet har försämrats de två senaste åren.

I kommentarerna krävs hårdare tag av Svenska folkpartiet i språkpolitiken, att språklagen måste följas. Samtidigt anser många att svenskan måste bli attraktivare. Det ska vara lustbetonat att läsa svenska.

BAKGRUND

Svenskans ställning tryggad i grundlag

Finlandssvenskarna uppgår till mindre än 300 000 och utgör drygt 5 procent av totalbefolkningen.

Största delen av den svenskspråkiga minoriteten är bosatt längs kusterna, även om det finns små ”språköar” i det finska inre Finland.

De flesta finlandssvenskar är tvåspråkiga och bland majoritetsbefolkningen kan många tala åtminstone hjälplig svenska på grund av den obligatoriska skolundervisningen.

Svenskans ställning som nationalspråk är tryggad i den finska grundlagen.

Stefan Lundberg, *Dagens Nyheter* (januari 2010)